

Postanowienie z dnia 18 grudnia 2006 r.

II PZ 59/06

Od zażalenia w sprawach z zakresu prawa pracy pobiera się opłatę podstawową, niezależnie od tego kto je wnosi (pracownik, czy pracodawca; powód, czy pozwany).

Przewodniczący SSN Józef Iwulski (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Katarzyna Gonera, Jerzy Kwaśniewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 18 grudnia 2006 r. sprawy z powództwa Radosława M. przeciwko E. L.G. Spółce z o.o. w S. o wynagrodzenie, na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 18 sierpnia 2006 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 18 sierpnia 2006 r. [...] Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu odrzucił zażalenie pozwanej E. L.G. Spółki z o.o. w S. na postanowienie tego Sądu z dnia 25 lipca 2006 r. o odrzuceniu apelacji, jakie zapadło w sprawie z powództwa Radosława M. o wynagrodzenie. Postanowienie z dnia 18 sierpnia 2006 r. zostało wydane w następującej sytuacji procesowej. Wyrokiem z dnia 29 maja 2006 r. [...] Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu częściowo uwzględnił powództwo. Od tego wyroku w dniu 29 czerwca 2006 r. pozwana Spółka złożyła apelację, uiszczając opłatę sądową w kwocie 30 zł. Wartość przedmiotu zaskarżenia określono w apelacji na 10.113,77 zł. Postanowieniem z dnia 25 lipca 2006 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu odrzucił apelację. W uzasadnieniu tego postanowienia stwierdzono, że pozwana, reprezentowana przez adwokata, nie uiściła od apelacji należnej opłaty. W ocenie Sądu Okręgowego, apelujący pracodawca powinien uiścić opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości przed-

miotu zaskarżenia, a nie opłatę podstawową, gdyż nie został zwolniony od ponoszenia kosztów sądowych. Tylko wówczas pracodawca byłby zobowiązany do uiszczenia od apelacji opłaty podstawowej w wysokości 30 zł. Postanowienie w przedmiocie odrzucenia apelacji zostało przez pozwaną, reprezentowaną przez adwokata, zaskarżone zażaleniem, od którego również uiszczono opłatę podstawową.

Odrzucając zażalenie pozwanego, postanowieniem z 18 sierpnia 2006 r., Sąd Okręgowy podtrzymał argumentację użytą w uzasadnieniu wcześniejszego postanowienia z 25 lipca 2006 r., że niezgodnie z przepisami od zażalenia uiszczono opłatę podstawową zamiast opłaty stosunkowej. Postanowienie to zostało zaskarżone zażaleniem przez pozwaną, od którego uiszczono opłatę sądową w kwocie 102 zł. W zażaleniu zarzucono niewłaściwą wykładnię art. 35 ust. 1 w związku z art. 11 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), przez „przyjęcie, że od zażalenia w sprawach z zakresu prawa pracy pracodawca uiszczać powinien opłatę stosunkową” oraz błędną wykładnię art. 14 ust. 4 w związku z art. 14 ust. 1 tej ustawy przez „przyjęcie, że w sytuacji kiedy przepis zobowiązuje do uiszczenia opłaty podstawowej należy uiścić opłatę stosunkową”. Skarżący domaga się uchylecia zaskarżonego postanowienia w przedmiocie odrzucenia zażalenia i poprzedzającego je postanowienia w przedmiocie odrzucenia apelacji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu oraz uchylecia zaskarżonego postanowienia w przedmiocie odrzucenia apelacji i rozpoznania sprawy. W uzasadnieniu skarżący podnosi w szczególności, że wykładnia przepisów ustawy o kosztach sądowych prowadzi do wniosku, iż w sprawach z zakresu prawa pracy pracodawca (podobnie, jak pracownik), uiszcza od apelacji i zażalenia opłatę podstawową a nie opłatę stosunkową.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy zauważyć, że Sąd Okręgowy zasadnie przekazał zażalenie do rozpoznania Sądowi Najwyższemu, zamiast Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu, jak wносиła pozwana. Postanowienie z 18 sierpnia 2006 r. zostało bowiem wydane przez Sąd Okręgowy jako Sąd drugiej instancji i dlatego podstawą wniesienia zażalenia mógł być jedynie art. 394¹ § 2 k.p.c., a nie art. 394 § 1 k.p.c. Zażalenie jest dopuszczalne, gdyż postanowienie Sądu drugiej instancji z dnia 18 sierpnia 2006 r. kończy postępowanie w sprawie, zamyka bowiem drogę do rozpoznania apelacji, a z

uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie przysługuje stronom skarga kasacyjna.

Zażalenie jest zasadne. Zgodnie z art. 11 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, istnieją trzy rodzaje opłat sądowych: opłata stała, stosunkowa albo podstawowa, przy czym zasadą jest, że w sprawach o prawa majątkowe (a taką bez wątpienia jest sprawa będąca przedmiotem niniejszego postępowania) pobiera się opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości przedmiotu sporu, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 100.000 zł (art. 13 tej ustawy). Według art. 19 ust. 3 pkt 2 ustawy, zażalenie wnoszone w sprawie o prawa majątkowe podlega opłacie w wysokości 1/5 opłaty stosunkowej. Jednakże, rozpoznawana sprawa jest sprawą z zakresu prawa pracy w rozumieniu art. 476 § 1 pkt 1 k.p.c. Przepis art. 35 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o kosztach sądowych stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 zł wyłącznie od apelacji, zażaleń, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Dotyczy on tylko spraw, w których wartość przedmiotu sporu jest niższa od kwoty 50.000 zł (art. 35 ust. 1 zdanie drugie tej ustawy *a contrario*). Przepis ten nie definiuje na użytek ustawy o kosztach sądowych pojęcia sprawy z zakresu prawa pracy, wobec czego należy rozumieć je zgodnie z art. 476 § 1 k.p.c. Przepis art. 35 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych nie różnicuje rodzaju i wysokości opłaty od tego, która strona (powód, pozwany) wnosi wskazane w nim środki zaskarżenia oraz czy jest to pracownik, czy pracodawca. Nie wynika z niego zwłaszcza, że obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej dotyczy jedynie pracownika. Potwierdza to regulacja zawarta w art. 35 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych, zgodnie z którym pracownik i pracodawca uiszczają opłatę podstawową od pism podlegających opłacie wymienionych w ust. 1, także w sprawie o ustalenie istnienia stosunku pracy wytoczonej z powództwa inspektora pracy. Przepis ten wyraźnie wymienia pracownika i pracodawcę oraz odwołuje się do pism wymienionych w art. 35 ust. 1, posługując się zwrotem, że podmioty te „także” uiszczają opłatę podstawową. Wynika z tego wprost, że art. 35 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy dotyczy „także” pracodawcy. Argumentacja, użyta w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, że art. 35 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o kosztach sądowych ma zastosowanie tylko do pracowników wnoszących powództwo w sprawach z zakresu prawa pracy zwolnionych od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych na podstawie art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy, nie może być uznana za trafną. Zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy, pracownik wnoszący powództwo nie

ma obowiązku uiszczać kosztów sądowych, ale „z zastrzeżeniem art. 35”. Oznacza to, że pracownik wnoszący powództwo jest z mocy ustawy zwolniony od kosztów sądowych, ale nie dotyczy to czterech środków zaskarżenia wymienionych w art. 35 ust. 1, od których ma obowiązek uiścić opłatę zgodnie z tym przepisem. W tym znaczeniu art. 35 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych jest przepisem szczególnym, wyłączającym w stosunku do pracownika wytaczającego powództwo ustawowe zwolnienie od kosztów wynikające z art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy. Przepis art. 35 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o kosztach sądowych w odniesieniu do pracodawcy jest natomiast przepisem szczególnym (jako dotyczący tylko spraw z zakresu prawa pracy), w zakresie w nim uregulowanym (co do czterech wskazanych pism procesowych) względem przepisów ogólnych dotyczących uiszczania opłat sądowych (w tym przypadku art. 19 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 13 tej ustawy). Wynika z tego, że w sprawach z zakresu prawa pracy od zażalenia pobiera się zawsze opłatę podstawową, niezależnie od tego kto je wnosi (pracownik, czy pracodawca; powód, czy pozwany). Pogląd taki został już wyrażony w niepublikowanej dotychczas uchwale Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2007 r., II PZP 5/06, według której, w sprawie z zakresu prawa pracy, w której wartość przedmiotu sporu nie przekracza 50.000 zł, od apelacji pozwanego pracodawcy pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 zł.

Kontroli Sądu Najwyższego zostało poddane jedynie postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 18 sierpnia 2006 r. o odrzuceniu zażalenia. Dlatego też Sąd Najwyższy nie może rozpoznać zażalenia pozwanej Spółki na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 25 lipca 2006 r. o odrzuceniu apelacji i uchylić tego postanowienia (Sąd Okręgowy może rozważyć zastosowanie art. 395 § 2 k.p.c.), a tym bardziej uwzględnić oczywiście bezzasadnego wniosku o rozpoznanie apelacji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie powołanych przepisów oraz art. 398¹⁶ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====